

KUSTBON

SVENSK VECKOTIDNING

TIONDE
ÅRG.
No 33

Prenumerationspris:
Helt år Emk. 225:—
Halvt „ „ 125:—
I utlandet:
Helt år Emk. 350:—
Halvt „ „ 200:—

UTKOMMER
ALLA ONSDAGAR

Redaktion:
Svenska Folkförbundet
Redaktör: N. Blees
Reval, Riddaregatan 3.

Annonspris
enligt överenskom-
melse.

För längre annonse-
ring beviljas rabatt.

5 okt.

1927

På färdevägar.

III. Genom västsvenska bygd er.

Den 27 juli på e. m. stod jag tillsammans med ett par vänner i Göteborgs hamn, väntande ångaren från Fredrikshamn. Då båten närmade sig nästan förskräcktes vi av den stora ungdomsskara, som viftande och sjungande visade sig på däck. Det var "Danske Dreng og Piger" från Jylländska landet, som kommo för att se svensk bygd och gästa svensk ungdom liksom denna förut gästade den danska. Jämte ledarna: rektor A. Thyregaard med fru från Sallings Ungdomsskola räknade truppen 75 personer. Härav voro 44 kvinnliga och resten manliga ungdomar. Alla hade cyklar med jämte rustning för en veckas friluftsliv.

Göteborgarna kikade förvånade på den långa raden av cyklistar, då vi gjorde en tur runt staden. Det sena middagsmålet i Slottskogen smakade utmärkt. Samma afton trampade vi ett par mil och nådde Lindome i Halland, där fest för danskarna var arrangerad. Här, å en vacker trädgårdsplan, sjöngs och lektes, hölls tal och dracks kaffe, visades folkdanser och gymnastik, tills mörkret bredde sig över nejden i den vackra sommarnatten. Alla ungdomarna fingo sedan bo fritt i närliggande gårdar. Nästa morgon samlades vi tidigt för att för dagen medhinna se ett stycke

Västgöta-bygd och cykla c:a 85 kilometer.

Vi kommo genom en bygd med storslagen natur, helt olika den danska — och väl även den estniska.

Närmast Göteborg, och f. ö. utmed hela bohusländska och nordhalländska kusten, höja sig de mäktiga, kala stenklipporna så långt ögat når. Inåt landet växla dalar och höjder, åkrar och skogar med en storslagenhet, som söker sin like. Ofta och långa sträckor går färden utmed skogkransade insjöar. Än stupar vägen så brant nedåt, att man känner rysningar, då man åker utför, än bär det nästen rakt uppåt, och vi måste stiga av och spatsera. Uppe på de höga backkrönen har man en bedårande utsikt över det buktande, växlingsrika landskapet.

Ett stycke in i Västergötland göra vi halt vid Sätilla, taga ett bad i en sjö och spisa sen vår middag vid sjöstranden. Socknens gamle kyrkoherde visar oss sin kyrka och håller därefter "på stående fot" även en jordbrukspredikan för oss i kyrkan. Den nu 76-åriga prästmannen P. J. Been är nämligen både präst och jordbruksapostel. Själv har han samlat medel till och igångsatt en lantmannaskola (i Sätilla) och ett prästseminarium (i Göteborg). Då han tog var och en av ungdomarna i hand till avsked och gav åt dem alla en kort förmaning att bli duktiga jordbrukare

eller jordbrukarehustrur, kände vi oss alla rörda.

På kvällen har till vår ära ordnats fest i Veddige bygdegård. Ungdomsföreningen på platsen har i bygdegården ett eget ståtligt hem med plats för fester och möten. — Tänk om vi hade dylika bygdegårdar på Nyckö och Ormsö! Må ungdomarna uppsätta detta som mål. I bygdegårdarna skall också vara plats för ortsmuseum och arkiv. —

Följande dag passera vi staden Varberg i Halland. Här bese vi den gamla fästningen och taga ett bad utanför dess murar. Likaså bese ett par fabriker. På kvällen ha vi åter fest, nu i Tvååker, som äger en mycket verksam ungdomsförening. Utom dansk sång och gymnastik utfördes kör-sång av ortens egen sångförening samt föredrag av prosten Hammarberg. Festen var mycket stämningsfull. — Nästa morgon äro vi på väg österut mot Katrinebergs folkhögskola. Från slättbygden komma vi åter in i ett vackert, skogs- och sjörikt landskap. Vi passera det ståtliga Österö slott (vars ägare baron Klingspor var med den riks-svenska studiergruppen till Estland) som ligger vackert omramat av sjöar och bokskog.

Den svensk-danska festen på Katrinebergs folkhögskola blev ett ståtligt minne för alla deltagare. Här talade rektor Thyregaard, Jylland, rektor L. de Vyl-der, Katrineberg, samt underteck-

nad. Ett vackert skådespel uppfördes, varjämte som vanligt sjöngs och lektes och dracks kaffe. Det var över midnatt när vi skildes. C:a 500 ungdomar hade samlats till festen.

I Holms kyrkoby, 4 mil från Katrineberg, voro vi nästa afton åter samlade till fest på en vacker backsluttning med den klarblå himmeln som tak. Sommaraftnens stillhet samt solosången och fiollåtarna av våra vänner från Danmarksfärden, fröken Bengtsén och herr Bengtsson, gävo en särskild stämning åt denna sista festafon. — Nästa dag nåddes Halmstad efter utflykter till forsar, bergshöjder och historiska minnesmärken vid Oscarstöm. Efter ett gemensamt kaffesamkväm avreste så mina danska vänner över Göteborg till sitt land igen. Denna härliga cykeltur var slut. E. Adalberth.

Ett föredrag om Estlands-svenskarna.

Arbetets vänner i Tölö, Helsingfors, månadsmöte senaste söndag öppnades med ett hälsningstal av ordföranden, stadskassör E. G. Hellström.

Därpå höll fil. mag. Lolo Stenberg ett föredrag om Estlands svenskar eller det s. k. Aibofolket. Efter inledande geografiska m. fl. uppgifter, kastade tal. en återblick på det prövade folkets 700-års lidandes historia. Livfullt skildrade han förhållandena under den svenska tiden, den hemska förödelser, då pesten rasade och hälften av Estlands svenskarna dukade under och det ryska förtrycket, som varit det mörkaste bladet i Estlandssvenskarnas historia. Särskilt dröjde talaren vid de svenska missionärernas verksamhet, som ansetts icke fullt ändamålsenlig, men tack vare vilken i alla händelser mycket gott uträttats, varom bl. a. inrättade skolor vittna. Talaren, som i egenskap av lärare vid folkhögskolan i Birkas senaste sommar vistats i Estland och härunder varit i tillfälle att närmare iakttaga förhållandena bland stamfränderna söderom Finska viken, hade mycket intressant att förtälja om dessa svenska kustbors liv i helg och söcken samt om deras frammarsch på det kulturella området. Det hårt prövade folket åtnjuter numera stort tillmötesgående i sina

strävanden hos den estländska regeringen och dess framträdande förespråkare är Hans Pöhl. Föredraget, som mottogs med livliga applåder, var rikligt illustrerat med ljusbilder.

Enligt ett förslag av rådmän Göran Leopold, att Arbetesvänerföreningar skulle genom penninggåvor understöda folkhögskolan i Birkas, som blivit en verklig kulturhärd, beslöts att för Arbetets vänner i Tölö vidkommande bidraga med 500 mk.

Nuckö och Birkas.

Styrelsen i Nuckö lokalavdelningen av S. O. V. hade sammanträde på Birkas den 25 sept. och beslöt därvid, att allmänt möte med S. O. V.-avdelningen skall avhållas sönd. den 6 november i samband med Gustaf-Adolfsdagen. Likaså beslöts att styrelsen skall sammanträda en gång i månaden, i regel 3:de söndagen var månad kl. 1/4 em. och blir platsen för sammanträdena, liksom för allmänna mötena, Birkas Folkhögskola.

Vid samma tillfälle hade intresserade för bildande av en nykterhetsförening på Nuckö sammanträde under ordförandeskap av hr Anton Fagerlund, Bergsby. De närvarande beslöt bilda en förening under namn av "Nuckö Nykterhetsförening" och utsågos hr E. Tui, Paschlep, Axel Bergman, Klottorp, och J. Heldring, Birkas, att underskriva stadgar och ombesörja registrering av föreningen. De förelagda och vid mötet upplästa estniska normalstadgarna godkändes och enades man om, att föreningen efter vederbörlig registrering, skulle avhålla möte i regel 4 gånger i månaden under vinterhalvåret. Härvid 1:a och 3:e onsdagen i var månad mötena skulle hållas på Birkas, 2:a onsdagen inom Rickholtz knmmun och 4:de onsdagen omväxlande i Klottorp och Paschlep.

Efter mötena bjöds på radio-underhållning.

Mätte nu föreningsarbetet bli framgångsrikt! Och må de regelbundna mötena vinna tradition och bli kära tillfällen för samling till karaktärsstärkande, samfärd strävan mot höga ideella och kulturella mål, för bildande tankeutbyte och för vederkvickande, god underhållning! E. Adalberth.

Dragningslista.

Sv. Odl. Vänners penninglotteri den 25 september 1927

Nr.	vinst	Nr.	vinst	Nr.	vinst
292	100	5796	100	10719	100
314	100	5831	100	10809	100
330	100	5959	100	19034	100
335	100	5962	100	10943	100
719	100	5996	100	11011	100
852	500	6097	100	11116	100
877	100	6105	500	11202	100
1037	100	6148	100	11226	10000
1169	100	6359	500	11258	500
1188	100	6431	100	11266	100
1211	1000	6445	100	11332	100
1314	500	6481	100	11351	100
1332	100	6671	100	11352	100
1743	100	6788	100	11459	500
1777	5000	6882	100	11723	100
1815	1000	7088	100	12011	100
1833	100	7200	100	12111	500
1876	100	7300	100	12129	100
2218	100	7321	100	12133	100
2373	100	7368	100	12163	500
2473	1000	7489	100	12295	100
2499	100	7617	100	12305	500
2617	100	7686	100	12340	100
2747	100	7729	100	12496	100
3021	100	7817	100	12517	100
3156	100	7818	100	12576	100
3233	100	7922	100	12716	100
3403	100	8293	100	12724	1000
3455	100	8313	100	12795	100
3507	500	8319	100	12955	500
3579	500	8345	100	13019	100
3636	100	8482	100	13099	100
3664	100	8500	100	13246	500
3743	100	8525	25000	13275	100
3757	100	8543	500	13285	100
3792	100	8598	100	13303	100
3810	100	8710	100	13393	100
3830	100	8760	1000	13457	100
3939	100	8832	100	13586	100
3977	100	8858	100	13710	100
4122	500	8871	100	13719	100
4129	5000	8921	100	13764	5000
4231	100	8942	100	13874	100
4273	10000	8958	100	13954	100
4350	100	9098	500	14000	1000
4404	100	9102	100	14001	100
4489	100	9138	500	14113	100
4668	100	9277	100	14183	100
4749	1000	9375	100	14207	100
4829	100	9426	100	14247	100
4848	100	9546	1000	14605	100
4968	100	9651	100	14655	500
5017	100	9977	100	14664	100
5152	100	9981	100	14690	1000
5278	100	10013	100	14782	100
5414	500	10098	1000	14844	100
5430	100	10204	100	14850	100
5509	100	10303	100	14881	100
5578	100	10352	100	14893	100
5638	100	10397	100	14941	100
5645	500	10475	100	14969	100
5677	100	10520	5000		
5742	100	10711	100		

Vinsterna utbetalas på S. O. V kansli Riddaregat. 3 (tills vidare Riddaregat. 9) under loppet av 3 mån. efter dragningen. Efter denna tid tillfalla eventuellt uttagna vinster föreningen. I lag stadgad skatt frånräknas vinstbeloppen.

S. O. V:s styrelse.

Birkas folkhögskola.

Fredagen den 23 sept. samlades Svenska Odlingens Vänners centralstyrelse för val av lärarekrafter för Birkas folkhög- och lantbruksskola. Magister Arne Appelgren, Finland, som först lovade komma, avsåg sig telegrafistik just då styrelsen var samlad, och andra kandidater fanns det icke. Agronom E. Adalberth utsågs till t. f. rektor på ett år och fru E. Adalberth till skolans husmor med fröken L. Einbluth som biträde. En lärareplats anslogs ledig. — Alla åtgärder äro vidtagna för tillsättande av andra lärare.

FÖREDRAGSDAGAR.

I stället för jordbrukskurser, som tiden tyvärr ej medger mig att hålla, anordnas å följande tider och platser föredrag dagar, varvid utom undertecknad ytterligare en föredragshållare kommer att medverka:

I Hulloskola, Ormsö, söndagen den 9 oktober kl. 3 e. m.

I Paschleps skola, Nuckö, måndagen den 10 okt. kl. 6 e. m.

I Sutleps skola, Nuckö, tisdagen den 11 oktober kl. 6 e. m.

I Rosleps skola, Nuckö, torsdagen den 13 okt. kl. 6 e. m.

I Höbrings skola, Nuckö, fredagen den 14 okt. kl. 6 e. m.

Å varje plats hålles minst två föredrag, därav minst ett jordbruksföredrag. Jordbrukslitteratur utdelas.

All välkomna!

Emil Adalberth.

Tillkännagivande.

Anmälda Birkas-elever erinras om, att kursen börjar den 20 oktober. Fast normala antalet är fyllt kan plats ännu beredas för några, om anmälan snarast göres.

Riksdagen öppnad. Måndagen den 3 dennes på morgonen samlades riksdagen till sin första höstsession efter fyra månaders sommarlov. Nu till en början är det en del brådskande ärenden, som skola avgöras. Sedan vidtager så småningom behandlingen av 1928/1929 års budget.

Tjitjerin beramer en ny Europafärd. Sovjets utrikespolitik har sedan en tid lidit avsevärda motgångar, som mycket irriterar dessa spiritus rector Tjitjerin. Enligt förljudande skall sovjets utrikeskommissarie vara betänkt på att ånyo bege sig ut på en Europafärd för att pröva sin persons inflytande i de europeiska kabinetter. Rulj vet berätta, att Tjitjerin framför allt kommer att besöka Berlin, Wien och Rom. Förstås är det också meningen att avlägga en visit i Paris, men Tjitjerin finner inte tidpunkten vara riktigt lämplig för närvarande att resa till Paris. Detta skall ske längre fram. I Berlin påstås Tjitjerin skola försöka utverka åt sovjet nya krediter.

Estniska Tollexpeditionens gåta löst. Under år 1901 drog den estniska polarforskaren baron von Toll ut på sin tredje nordpolsexpedition. I november följande år fick man ett meddelande, det sista från honom. Han befann sig då på Bennet Island, men sedan dess har man svävat i okunnighet om expeditionens öde. Enligt ett nu till Riga ingånget telegram har den ryska ångaren Kolyma anlant till Vladivostok efter att ha funnit resterna av Tollexpeditionens fartyg Zanya. Ombord på detsamma fann man skeletten av besättningsmännen jämte ett kort meddelande om deras tragiska slut.

Det uppges framgå av detta fynd, att Toll redan 1902 befunnit sig vid Nordpolen, men i öv-

rigt saknas alla närmare detaljer om denna sak.

Blir Estland medlem av N. F.-rådet? Vaba Maas korrespondent i Genève uppger, att i ledande folkförbundskretsar råder meningen, att Estland närmast efter Finland bör beredas plats i folkförbundsrådet för att där representera de baltiska staternas intressen.

Tysk-estländska relationerna. Stresemann har mottagit estländske utrikesministern Akel samt det estländska sändebudet Menning, med vilka han haft en längre överläggning om de tysk-estländska relationerna.

Den svenska delegationen vid folkförbundsmötet i Genève hemförde härom dagen en vacker seger, när den mot budgetsutskottets avstyrkande lyckades förstå församlingen att anslå 40.000 francs för fortsättning nästa år av den Hammarskjöldska expertkommitténs arbete på folkrättens kodifiering. Visserligen fattades beslutet med endast tre rösters flertal — 20 röster mot 17 — men i betraktande av det starka motstånd som restes mot förslaget, måste man säga, att framgången var odisputabel.

Flygmaskin av ny typ till Finland. Direktören för Aerobolaget konsul Bruno Lucander återvände från sin resa till England, där han bl. a. träffat avtal om leverans till bolaget av en flygmaskin av ny typ, benämnd Moth, som lämpar sig för sport och skolflygningar. Maskinen anländer hit om en månad. Den övertages till en början av Aerobolaget, men avsikten är att bilda en klubb till vilken maskinen sedermera skulle överlätas. Den kostar med hjul eller skidor 750 pund och med pontoner 1,150 pund.

Apoteket MÅRDEN

SURBRUNNSGATAN 28

Stockholm

Härrgruvans Spisbröds Fabrik Aktiefabrik

Kärrgruvan

Rekommenderar sina förstklassiga tillverkningar av Spis- & Knäckebröd infodra offert Tel. Norberg 221

Ingeniör

GUSTAV LARSON

BYGGNADSENTREPR. VÄRDERINGAR
BESIKTNINGAR

Storkyrkob. 1

Telefon Norr 2107.

Skelleftå-Brödet

är Norrlands mest konsumerade brödfabrikat. Prisbelönta tillverkningar.

A.-B. Skelleftå Spisbrödsfabrik

UPSALA-EKEBY AKTIEBOLAG

Telegramadress. Postadress. Telef. UPSALA: EKEBY UPSALA EKEBYBRUK Riks 90 Allm. 92 Kakelugnar, öppna spisar Väggbeklädnadsplattor Keramik, Mur- & Taktegel Glaserat Fasadtegel Dräneringsrör.

Aug. Svenson

Växt- och Blomsterhandel

Skolgatan 33, Uppsala

Tel. 9-52

Automaten**FRANSKA KÖKET**

Hörngatan 26, Stockholm Tel. S. 4635

REKOMMENDERAS!

NORRÖPPINGS KEMISKA UNDERSÖKNINGSANSTALT

Trädgårdsg. 33. NORRÖPPING Tel. 1249

(För kemiska undersökningar å tekniska produkter, malmer, metaller, vatten och livsmedelsfodermedel, och gödslingsmedel, urinprov, värmevädersbestämningar, arsenikprov, provtagningar m. m.)

Civillingeniör John Wanselin, stadskemist.

KÖP SYDSVENSKA PETROLEUMS A.-B:s
BENSIN
Motor- och Belysningsolja
Tel. Malmö 11-53, 46-60

A.-B. KRONANS MINERALVATTENFABRIK

UPPSALA tillverkningar rekommenderar sina av: Sockerdricka, Lemonader, Pommis, Vichyvatten, även på sifoner, Sodavatten, Appollinaris.

Specialité: Enbärdricka — Ice-cream.

LEJONSKOR

garanterar ett förstklassigt fabrikat med största slitstyrka. Tillverkas av

Knisslinge Skofabriks A/B Vanås.

BESÖK SKÖFDE

Dam-, Herr- & Barntyger

Största sortering

Billigaste priser

FRITZDORFS

KLÄDESHANDEL

St. Nygatan 40-42. STOCKHOLM

SHELL

**BENSIN OCH
SMÖRJOLJOR**

använder varje ekonomisk motorman
SVENSK-ENGELSKA MINERALOLJE A.-B.

ELNA MARTENSSONS

KONDITIONER OCH KAFE

Tel. 460 Hamngatan, Ystad, Tel. 460

REKOMMENDERAS

Servering under sommarmanaderna i villan Skogs
hyddan i landshagen Tel. 477

MILITAR EKIPERINGS A.-B. (MEA)

Hamngatan 3A **STOCKHOLM** Norrmalmstorg

Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI.
Uniforms- och Sportartiklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

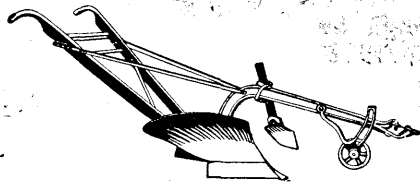
SKANDINAVISKA KREDITAKTIEBOLAGET

GÖTEBORG STOCKHOLM MALMÖ

Avdelningskontor över hela landet

Egna fonder Kr. 182,000,000

Telegrafadress: Kreditbolaget

Svenskar i Baltikum köp vid behov
LANTBRUKS-RESDKAP

från

NORRAHAMMARS BRUK

Norrahammar Sverige.

Representanter: A.-G. OSTA, Reval,
Ökonomische Gesellschaft Lettischer Landwirte, Riga.

Betald annonsplats

DRICK VÅR LÅGPASTEURISERADE MJÖLK

hållbar, gräddsätter som rå mjölk, har ingen kokt smak, är absolut fri från sjukdomsalstrande bakterier och har ej undergått någon som helsk kemisk förändring

Malmö Mjölsteriliserings A.-B.

Telefoner: Kontoret 437, Mejeriet 533

STADSHOTELLET i

NORA

rekommenderas.
Ljusa, trevliga rum för turister.

KONDITIONER BAGERI

SKEPPAREGATAN 29 — TELEFON 709-76

STOCKHOLM

Rekommenderar sin specialtillverkning av: Gott
Kaffebröd, Wienerbröd, Bakelser och Tårter
Högaktningsfullt

ESTER DOMINICUS

De Förenade Spetsfabrikernas Försäljningsloka

Tel. 771-08 Grevturegatan 13

(Hörn-butiken) NORR 19203

Specialaffär för Spetsar och Broderier. — Rikt urval av Västenskapspar. Motiv och Kragar. Beställningar å linneutstyrslar. Order till landsorten expedieras omgående.

AXEL HELLGREN

SKRÄDDERI

SIGTUNAGATAN 11, STOCKHOLM

REKOMMENDERAS

TEL. VASA 4416. VASA 469.

GÄSTGIVAREGÅRDEN, SJÖBO

Rekommenderar sina förstklassiga matsalar
caféer och resanderum. Under sommaren:
servering i den vackra trädgården. OBS.
Tel. 6. Ledande på platsen. Bilgarage

Innehavare: HILDING LIEDHOLM.

STORA HOTELET, Linköping.

Innehavare: Fru JENNY KLINGBOM.

Post-, telegram- & telefonadress: Stora Hotellet,
Linköping. Intern. hotellcode. 38 rum med 50
bäddar. PRISER: Enkelrum från 5.— kr. Dubbel
rum fr. 10.— kr. Lunch fr. 2:50 kr. Middag fr.
3.— kr. Supé fr. 3.— kr. Sprit — Vin — Öl.

A.-B. BJÖRKLUNDS

Nejlikeodlingar i Hammar, KRISTIANSTAD

Landets största specialodling i sitt slag:

NEJLIKOR

i alla variationer erhållas hos varje blomster-
handlare i riket

Den Gyllene Freden

Vid Järntorget, Stockholm

Riks 80 29.

BORÅS VÄVERIAKTIEBOLAG BORÅS

Alla slags bomullsvävnader

ESLÖV

Mina handgjorda skodon

stämplade

SANTESSON

tillfredsställa h ö g s t a möjliga anspråk.

RESERVERAD ANNONSPLATS

RYLANDER & RUDOLPHS

FABRIKS A.-B.

Henriksdal, Sverige

Tel.-adr. „Rudolphs“, Rt. 440 & 14440

Tillverka telefonkol och dynamoborstar, lämp-
liga för alla i marknaden förekommande
apparater och maskiner. — Begär offert!

Jönköpings stads och läns sparbank.

Stiftad 1831.

Huvudkontor i JÖNKÖPING. Avdelningskontor
i Jönköping, Huskvarna, Norrahammar, Små-
lands Taberg.

E. LINDELL

Saluhallen

UPPSALA

Tel. 3577 Tel. 3577

REKOMMENDERAR sina

prima kött-, fläsk- & charcuterivaror i parti och
minut.

Endast det bästa är gott nog!
Jaga därför med

GYTTORPS
JAKTPATRONER

TILLVERKARE:

NITROGLYCERIN AKTIEBOL.

Stockholm 16